

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 8-4/2022 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)

С Ъ Г Л А С У В А М

Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. по Алтернатива 2

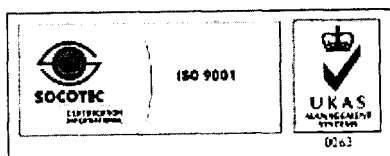
Възложител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Характеристика на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

Интегрираната териториална стратегия (ИТСР) за развитие на Северен централен регион (СЦР) за планиране от ниво 2 е част от системата от документи за планиране на пространственото развитие, регламентирани със Закона за регионалното развитие и представлява средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините за новия програмен период 2021-2027.

Стратегията е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, ширококолентовите комуникации, туризма и околната среда.

Формулираната визия за развитие на Северен централен район от ниво 2 е пренесена от Регионалния план за развитие 2014-2020 г.: Северен централен регион - бързо и устойчиво развиващ се европейски регион, интегрална част от Дунавското пространство, където младите хора виждат своето бъдеще и личностна реализация.

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза” 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

Определените стратегически приоритети и специфични цели, както и съответните дейности и мерки, предвидени по тях за развитие на Северен централен регион в периода 2021-2027 г. са съобразени с целите и стратегиите на Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, както и целите на политиките на Европейския съюз за сближаване и регионално развитие след 2020 г.

Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за периода 2021 -2027 включва 3 стратегически приоритета за развитие на региона, към които са формулирани специфични цели и цели, както следва:

Стратегически приоритет 1: Икономически подем и трансформация: Ключовите дейности в този приоритет са подкрепа за нови инвестиции с повишена ефективност, установяване на иновационния подход във всички сектори на икономиката, подобряване на инвестиционната среда и привличане на стратегически инвеститори, адаптиране на националната и регионалната политика към нуждите и специфичните регионални условия за МСП и създаване на мрежи и инфраструктури, базирани на иновации и технологии, насърчаване на мерките за енергийна ефективност в предприятията и за преход към кръгова икономика, поддържане на ефективен регионален и местен пазар на труда.

Посочените действия са обединени за изпълнението на следните специфични цели:

- *Специфична цел 1.1 Провеждане на ефективна политика за привличане на инвестиции;*
- *Специфична цел 1.2 Изграждане на иновационна среда и мрежи за ново развитие;*
- *Специфична цел 1.3 Създаване на нови качествени работни места и подобряване достъпа до заетост;*
- *Специфична цел 1.4 Укрепване на регионалната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на туризма и селското стопанство.*

Стратегически приоритет 2: Развитие на човешкия потенциал и постигане на социален растеж: Фокусът на втория приоритет на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион е поставен върху развитието на човешкия ресурс като най-важен за жизнеността и просперитета на региона. Насочен е към решаване на констатираните, продължително проявяващи се проблеми в демографското и социалното развитие, подобряване на качествата на човешкия капитал, чрез подобряване на достъпа до образование, намаляване на относителния дял на преждевременно напусналите образователната система, реформирането ѝ в съответствие с новите реалности, технологии и потребности и повишаване на образователното равнище на населението от всички възрастови и социални групи, както и обновяване на инфраструктурата за образование, здравеопазване, социални услуги, спорт и култура.

Формулирани са следните специфични цели:

- *Специфична цел 2.1 Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението;*
- *Специфична цел 2.2 Инвестиране на здравна и социална инфраструктура, култура и спорт.*
 - *Цел 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги;*
 - *Цел 2.2.2. Предоставяне на социални услуги. Предотвратяване на рисковете за социално изключване;*
 - *Цел 2.2.3. Развитие на културата и спорта.*

Стратегически приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност:

Насочен е към развитие на транспортната и комуникационна инфраструктура. Това ще подсили свързаността между градските и селските райони, ще подпомогнат интегрираното и устойчиво развитие на териториите, ще укрепят полицентричната мрежа

от селища в региона и ще създадат предпоставки за по-ефективно вътрешнорегионално и трансгранично сътрудничество. Подобряването на териториалното сближаване и на качеството на управление на териториално ориентираните политики изисква регионалната политика да бъде фокусирана върху подкрепа на региони, изправени пред трудности, средни градове, които са в процес на загуба на своите социални и икономически функции, слаборазвити и селски общини, силно отдалечени от централните места в региона и страната, като и подкрепа за мерки, свързани с реструктурирането и адаптирането им. Местната транспортна инфраструктура е основен фактор, способстващ за разпространението на процесите на развитие между градовете и постигане на териториална свързаност.

Този приоритет включва следните специфични цели:

- *Специфична цел 3.1 Развитие на транспортна и цифрова инфраструктура;*
 - *Цел 3.1.1. Подобряване на транспортна инфраструктура.*
 - *Цел 3.1.2. Развитие на цифровата инфраструктура.*
- *Специфична цел 3.2 Интегрирано и устойчиво развитие и укрепване на полицентричната мрежа от селища. Вътрешно регионално и трансгранично сътрудничество;*
 - *Цел 3.2.1. Интегрирано развитие на градовете от второ и трето ниво и подобряване качеството на тяхната среда и агломериращи функции.*
 - *Цел 3.2.2. Развитие на градовете от четвърто и пето ниво*
- *Специфична цел 3.3 Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура;*
- *Специфична цел 3.4 Развитие на трансграничното сътрудничество.*

Северният централен регион обхваща областите Габрово, Велико Търново, Русе, Разград и Силистра с общо 36 общини: Алфатар, Борово, Бяла, Велико Търново, Ветово, Габрово, Главиница, Горна Оряховица, Две Могили, Дряново, Дулово, Елена, Завет, Златарица, Иваново, Исперих, Кайнарджа, Кубрат, Лозница, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Разград, Русе, Самуил, Свищов, Севлиево, Силистра, Ситово, Сливо Поле, Стражица, Сухиндол, Трявна, Тутракан, Цар Калоян и Ценово. На територията на региона има общо 989 населени места, от които 39 градове.

Времевата рамка на прилагане на ИТСП на СЦР за планиране от ниво 2 и периодът на осъществяване на предвидените по стратегията мерки и дейности, предмет на екологична оценка е 2021-2027 г.

поради следните **мотиви**:

1. ИТСП на СЦР за планиране от ниво 2 е разработена в изпълнение на изискванията на Закона за регионалното развитие, като визията, стратегическите приоритети и специфични цели за развитие на региона са формулирани въз основа на резултатите от анализа на състоянието и съществуващите тенденции в социално-икономическото, екологичното, културното, инфраструктурното и пространственото развитие на петте области в района и резултатите от публичните консултации, проведена анкета и представени идеи в срещите със заинтересованите страни. Същите са в съответствие с Националната стратегия за регионално развитие на Р. България (2012- 2022 г.), Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), Националната програма за развитие „България 2030“ и насоките на политиката на ЕС за сближаване и регионално развитие за периода 2021-2027. Отчетени са определените перспективни насоки за развитие в регионален аспект, публикувани в европейски и национални стратегически документи за периода след 2020 г.

2. Стратегията е съобразена с наличните съотносими стратегически и планови документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея и релевантни за периода ѝ на прилагане, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда.

3. В доклада за ЕО е направен анализ на вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт, отпадъци и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици. Въздействията върху околната среда са оценени както на ниво Стратегически приоритети и специфични цели, така и на ниво цели, мерки и дейности:

3.1. На ниво Стратегически приоритети и специфични цели: очаква се реализирането на им да доведе до устойчива околна среда и устойчиво развитие, усвояване на ресурсите по ефективен и устойчив начин, иновативни малки и средни предприятия (МСП), превръщане на отпадъците в ресурси, подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги, опазване и възстановяване на природното и културното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ градска инфраструктура, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

3.2 На ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки: очаква се прилагането им да доведе до подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, намаляване на емисиите на парникови газове, развитието на градските общини, ограничаване на шума от обществения градски транспорт в населените места, подобряване състоянието на зелените градски пространства, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура и увеличаване на материалните активи, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

3.3. При изпълнение на строително-монтажни работи, при създаване на нови МСП, модерна индустриална инфраструктура, изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони, изграждането на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура, изграждане на нови/реконструкция на съществуващи мостови и пристанищни съоръжения по река Дунав, енергийна инфраструктура и ефективност, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, същото се очаква да бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и да не е значително. В зависимост от местоположението на съответните индустриални зони, предприятия и пътищата за достъп до тях са възможни локални преки и косвени отрицателни въздействия върху населението и околната среда вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци и в етапа на експлоатация. Въздействията ще бъдат детайлно оценявани за всеки конкретен проект в рамките на процедури по реда на глава VI от ЗООС и ЗБР, както при необходимост ще бъдат приложени съответни мерки, включително и избор на вариант с най-малко въздействие върху околната среда и населението.

4. Съгласно направеното заключение в доклада за екологична оценка, при прилагането на ИТСП се очаква като цяло положително кумулативно въздействие по отношение на климата, качеството на атмосферния въздух в градовете, водите, състоянието на зелените площи, културното наследство и материалните активи,

повишаване нивото на образованието, стандарта и качеството на живот и подобряване здравето на населението.

Потенциалните въздействия от инвестиционните дейности, мерки и проекти са обобщени по компоненти по-долу, както следва:

4.1. „*атмосферен въздух и климат*“ – общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЦР за периода 2021-2027 г. върху въздуха като цяло е оценено като положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално. Очаква се дългосрочно, кумулативно, пряко, положително въздействие вследствие намаляване на атмосферното замърсяване, подобряване качеството на атмосферния въздух и редуциране на емисиите на парникови газове, при изпълнение на предвидените мерки и дейности по определени стратегически приоритети и специфични цели. В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху атмосферния въздух и климата.

По време на експлоатацията на транспортната инфраструктура се очаква отрицателно въздействие върху въздуха от отделените газове и прах от преминаващите превозни средства, което е краткосрочно, постоянно, обратимо, локално и не се очаква да е значително.

Очаква се въвеждане на различни енергоспестяващи мерки в областта на сградния фонд, заедно с енергоспестяващи мерки за получаване на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), които са водещи и по отношение на спестяванията на парникови емисии, мерки, свързани с развитие на мрежата Natura 2000, подобряване на екосистемите и екосистемните услуги и др., да имат дългосрочни, постоянни, положителни едновременни, преки и косвени, локални и регионални, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на въздуха и климата.

Изпълнението на цели в Стратегията, отнасящи се до климатичните условия и качеството на атмосферния въздух, приложени съвместно ще имат положителен кумулативен ефект както по отношение чистотата на атмосферния въздух, така и по отношение на локалните климатични условия и глобалния климат.

4.2. „*води*“ – Очаква се дългосрочно пряко, положително въздействие вследствие намаляване замърсяването на повърхностните и подземните води и подобряване на тяхното състояние, предотвратяване на загубите на свежа вода при изпълнение на мерките и дейностите от СЦ 1.1 и СЦ 3.3.

Очаква се дългосрочно пряко, положително въздействие вследствие намаляване замърсяването на повърхностните и подземните води и подобряване на тяхното състояние, предотвратяване на загубите на свежа вода при изпълнение на мерките и дейностите от определени цели и мерки в ИТСП. Общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЦР 2021-2027 г. върху водите е като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално. при избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСП на СЦР за периода 2021-2027 г. съоръжения с оглед избягване засягането на защитени зони по чл.119а от Закона за водите и на райони със значителен потенциален риск от наводнения се счита, че общото въздействие от прилагането стратегията ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

4.3. „*почви*“ – при свързаните със строителство дейности при реализиране на мерките и дейностите за осъществяване на предвидените инвестиционни проекти за предприятия, индустриални зони, инфраструктурни проекти към стратегическите приоритети може да има пряко и косвено отрицателно локално въздействие. В етапа на експлоатация не се очакват значителни отрицателни въздействия върху почвите. Общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЦР за периода 2021-2027 г. ще бъде положително.

4.4. „ландшафт“ – очаква се пряко и косвено положително въздействие върху ландшафта, както и подобряване на визуално-естетическите качества на ландшафта, което ще има пряк положителен кумулативен ефект при изпълнение на някои дейности към специфични цели (СЦ) 1.1, СЦ 3.2 и СЦ 3.3. При всички строителни дейности се очаква да има преки, краткосрочни, временни, локални отрицателни въздействия върху ландшафтните, вследствие тяхното запрашаване и замърсяване, които не се очаква да бъдат значителни. В някои случаи се очаква и допълнителна антропогенизация на ландшафта, което се оценява като дългосрочно пряко отрицателно въздействие. След въвеждане в експлоатация на някои от съоръженията – за изграждането и модернизацията на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции, рекултивация на депата за битови отпадъци и др. се очакват локални, дългосрочни, постоянни, положителни кумулативни въздействия. Очаква се положително естетическо-визуално въздействие, вследствие подобряване на екологичната обстановка и вписването на обектите, съоръженията и инфраструктурата в околните територии.

Като цяло се очаква превес на положителните въздействия над отрицателните и в този смисъл общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЦР 2021-2027 г. върху ландшафтните ще бъде положително.

4.5. „биологично разнообразие“ – очаква се да има вторични преки и косвени дългосрочни постоянни положителни кумулативни въздействия върху биологичното разнообразие, при изпълнение на някои дейности по СЦ 3.2, Цел 3.2.1, СЦ 3.3 и СЦ 3.4. Дългосрочните положителни кумулативни въздействия са свързани най-вече с крайните резултати от реализацията на съответните цели. Развитието на инфраструктурата и икономическото развитие на региона, в т.ч. изграждане на индустриални зони и технологични паркове, модернизация на пристанищна инфраструктура, изграждане на нова инфраструктура и др., в зависимост от същината и местоположението на предвидените дейности може да има преки и косвени отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие и в частност върху елементите от националната екологична мрежа. Потенциалните въздействия се очаква да са локални, като могат да бъдат временни и постоянни, краткосрочни и дългосрочни, едновременни и кумулативни, обратими и необратими.

При добро планиране и избор на подходящо местоположение за реализация на съответните проекти с оглед избягване засягането на обекти от националната екологична мрежа се счита, че прилагането на ИТСП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. Посочено е да се обърне особено внимание на целите, свързани с прилагане на мерки за развитие на туризма, вкл. стимулиране на туризма по река Дунав и проекти за оползотворяване потенциала на р. Дунав като транспортен, икономически, енергиен, туристически и воден ресурс, които пряко или косвено има вероятност да засегнат консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. При реализираното им трябва да се гарантира запазването на природните ценности и да не се допуска влошаване състоянието на екосистемите, които ги поддържат. Като цяло, при спазване на описаните в доклада за ЕО мерки за изпълнение при прилагането на ИТСП на СЦР за периода 2021-2027 г. не се очаква значително отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие вследствие изпълнението на стратегията.

4.6. „културно-историческо наследство“ – очаква се дългосрочно, постоянно, пряко и косвено локално положително въздействие върху културно-историческо наследство при изпълнение на предвидените мерки по СЦ 1.4, СЦ 2.2, Цел 2.2.3 и СЦ 3.4. При изпълнение на предвидените мерки в доклада се очаква подобряване на състоянието на паметниците на акултурното наследство и повишаване на културата на населението. В зависимост от местоположението на предвидените за изграждане инвестиционни предложения за предприятия, индустриални зони и др. е възможно да бъдат засегнати

обекти на културно-историческото наследство. При избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСП на СЦР за периода 2021- 2027 г. съоръжения/инсталации с оглед избягване засягането на обекти на културно-историческото наследство и при спазване на изискванията на Закона за културното наследство не се очакват значителни отрицателни въздействия от прилагането на стратегията.

4.7. „материални активи“ – Изпълнението на почти всички стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на СЦР е свързано пряко или непряко с подобряване на съществуващите материални активи и създаване на нови такива, при изпълнение на голяма част от проектите и дейности към СЦ 1.1, СЦ 2.2, СЦ 3.1, СЦ 3.2, СЦ 3.3 и СЦ 3.4. Стратегията ще окаже положително, дълготрайно, едновременно и постоянно въздействие върху материалните активи. С изпълнението на ИТСП на СЦР за периода 2021-2027 г. материалните активи като цяло ще се увеличат, съответно се очаква пряко положително кумулативно въздействие.

4.8. „население и човешко здраве“ – Прилагането на ИТСП на СЦР 2021-2027 г. ще допринесе за подобряване на здравно- хигиенните аспекти и средата на живот на населението и се очаква да има пряко и косвено дългосрочно положително въздействие върху населението и човешкото здраве.

При изпълнение на стратегията се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но то ще бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и незначително. В зависимост от местоположението на съответните индустриални зони, предприятия и пътищата за достъп до тях са възможни локални преки отрицателни въздействия върху населението и околната среда вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци и в етапа на експлоатация.

В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху населението и неговото здраве.

Мерките за изпълнение на целта опазване на околната среда, включващи и развитие на екологосъобразна инфраструктура (поддържане и ремонт на съществуващите водоеми и изграждане на нови, реконструкция и модернизация на съществуващи и изграждане на нови водоснабдителни и канализационни мрежи, осигуряване на питейното водоснабдяване, пречиствателни станции за отпадъчни води, оптимизацията на системата за управление на отпадъците и енергийна инфраструктура и ефективност, опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура) ще доведат до дълготрайно и постоянно пряко и косвено положително въздействие и в някои случаи вторични кумулативни въздействия по отношение на населението и околната среда.

При добро планиране и избягване засягането на обекти, подлежащи на здравна защита, както и при адекватни мерки за предотвратяване/минимизиране на въздействията в етапа на строителство и спазване на нормативните изисквания в етапа на експлоатация на съответните предприятия общото въздействие от прилагането на стратегията ще бъде дългосрочно, постоянно едновременно положително, като се очаква и кумулативно въздействие.

4.9. „шум и вибрации“ – Изпълнението на мерки и дейности, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна инфраструктура е свързано с генериране на шум, а също така и вибрации, чието отрицателно въздействие върху населението е локално, обратимо и не се очаква да е значително. Всички мерки и дейности, включени в ИТСП, свързани с енергийна ефективност и обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики, мерки за устойчива градска

мобилност, в т.ч. инфраструктурни мерки, мерки за управление на трафика, развитие и обновяване на урбанизираната среда в малките градове и селата за насърчаване на алтернативен и по-екологичен транспорт (велосипеди, електромобилност и т.н.), въвеждане на различни енергоспестяващи мерки в областта на сградния фонд, за пътна безопасност, изграждане на зелена градска инфраструктура като обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради, мерки за повишаване на сигурността, подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги, поддържане и обогатяване на културната инфраструктура, модернизиране, реконструкция и изграждане на нова база за масов спорт, се очаква да доведат до положително въздействие върху фактора шум вследствие намаляване на нивата на шум в сградите; намаляване на нивата на шума и вибрациите, генерирани при движението на градския транспорт; поглъщане на шума в градските зони и намаляване на неговото ниво при изпълнение на дейностите по изграждане на „зелената“ инфраструктура и от там да доведат до положително въздействие върху населението.

4.10. „*предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал*“ – в случай, че на територията на СЦР се предвижда изграждане на ново или изменение в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с изграждането/подобряването на инфраструктурата, изграждане на транспортно-логистични и мултимодални хъбове, изграждане на индустриални зони и др, е възможно отрицателно въздействие върху населението и околната среда. С прилагане на предложените в доклада за ЕО мерки това въздействие ще бъде ограничено.

4.11. „*отпадъци*“ – изпълнението на мерки и дейности, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна и енергийна инфраструктура е свързано с генериране на отпадъци и отрицателно въздействие от тях върху населението, а също така и върху и околната среда. Количество на предимно строителни отпадъци не е значително, въздействието от тях е временно и обратимо, тъй като веднага след образуването им ще бъдат събирани и извозвани от фирми с разрешително по Закона за управление на ЗУО.

При изпълнение на мерките, свързани с отпадъците по СЦ 3.3 се очаква положително въздействие върху населението и околната среда вследствие намаляване количеството на отпадъците и оптимизиране събирането и третирането им посредством съвременни технологии.

5. В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от изпълнението на ИТСП на СЦР. Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Очаква се прилагането на ИТСП да доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при изпълнение на предложените в доклада за екологична оценка мерки.

6. В доклада по ЕО са разгледани „Нулева алтернатива“ (Алтернатива 1) и Алтернатива 2 – „Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите, предложени в ИТСП на СЦР:

6.1. „Нулева алтернатива“ (Алтернатива 1) се дефинира като „съществуващо състояние“. При нея се запазват настоящите процеси и тенденции на развитие без прилагане на ИТСП на СЦР. По отношение на опазване на околната среда и човешкото здраве се очаква отрицателно въздействие, тъй като не се предвиждат приоритети и цели, които да доведат до балансирано и устойчиво управление на околната среда, развитие на научния потенциал и квалификацията на хората, подобряване на конкурентоспособността на района. В рамките на нулевата алтернатива не се предвиждат дейности, които да доведат до подобряване на техническата инфраструктура, водоснабдяване и канализация,

и инфраструктура, свързана с отпадъците. Алтернатива 1 е неприемлива, тъй като стратегията е изискуем документ съгласно Закона за регионалното развитие.

6.2. Алтернатива 2 – Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите предложени в ИТСП за СЦР за периода 2021-2027 г. Въздействието е комплексно положително, поради включването в тази алтернатива на стратегически приоритети и специфични цели, насочени към балансирано и устойчиво управление на околната среда, гарантирането на условия за опазване и подобряване на околната среда, адаптирането ѝ към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси, развитие на региона и подобряване качеството на живот на населението. В рамките на Алтернатива 2 са предвидени дейности и мерки, насочени към опазване чистотата на въздуха, подобряване на енергийната ефективност, ограничаване на емисиите на парникови газове, повишаване на ефективността на ползване на водите и управление на отпадъчните води и внедряването на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци.

Въз основа на анализа и заключенията в екологичната оценка, мотивирано е избрана Алтернатива 2 за ИТСП на СЦР, която ще доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и здравето на хората при изпълнение на мерките от доклада за екологична оценка. С изпълнението на Алтернатива 2 се изпълняват изискванията на Закона за регионалното развитие и се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие България 2030.

7. В териториалния обхват на СЦР на планиране от ниво 2 попадат следните защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони по смисъла на ЗБР, както следва:

7.1. Защитени територии: 93 бр. защитени територии, от които 21 бр. природни забележителности, 63 бр. защитени местности, 3 бр. резервати, 3 бр. поддържани резервати, 3 бр. природни парка и 1 бр. Национален парк;

7.2. Защитени зони по смисъла на ЗБР: 38 бр. защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в приетите от Министерски съвет списъци и 27 бр. защитени зони за опазване на дивите птици, от които всички, с изключение на една, имат издадени от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяването им.

7.3. Извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от *Наредбата за ОС* показва, че ИТСП за развитие на СЦР за планиране от ниво 2 е допустима при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;

- режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление, при наличие на такива.

7.4. На основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от същата, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони, според която ИТСП за развитие на СЦР за планиране от ниво 2 **няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие** върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните **мотиви**:

7.4.1. Предмет на ИТСП за развитие на СЦР регион за планиране не са конкретни планове, проекти, програми или инвестиционни предложения, а общата идейна рамка на визията за развитие на региона. Част от формулираните със специфичните цели дейности за постигане на стратегическите цели са свързани с изграждане на бизнес мрежи,

стимулиране развитието на различни форми на туризъм, подобряване качеството на живот и на свързаността на района в национален и международен план, подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални, културни услуги и спорт и др., поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, включително птици;

7.4.2. Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЦР отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, ширококоловите комуникации, туризма и околната среда и ще допринесе за тяхното постигане чрез изпълнение на заложените цели, като не се очаква това да доведе до значителни отрицателни въздействия върху територии от Националната екологична мрежа, при изпълнение на условията от настоящото становище.

8. Извършеният анализ на ИТСР на СЦР за периода 2021-2027 г. и предвидените мерки, не предполагат изпълнението на дейности, които имат потенциал за значително отрицателно трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на населението на други държави.

9. При извършване на екологична оценка на стратегията са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за екологична оценка. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите. С вх. № ЕО-14/31.03.2022 г. на МОСВ от възложителя е внесена документация за резултатите от консултациите с обществеността на основание чл.23, ал.1, т.2 от Наредбата за ЕО.

10. В хода на процедурата по екологична оценка са изискани и получени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ) от Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) и Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР):

10.1. Съгласно становище с изх. № ПУ-01-15 (5)/05.03.2021 г. на БДДР, ИТСР на СЦР за планиране от ниво 2 е допустима от гледна точка на постигане на целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние на водите и мерките за намаляване на риска от наводнения, заложили съответно в Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016 – 2021 г. и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016 – 2021 г. в Дунавски район на басейново управление.

10.2. С писмо с изх. № 04-00-70(А10)/19.10.2021 г. БДЧР изразява становище, че ИТСР на СЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021 – 2027 е допустима от гледна точка на ПУРБ и ПУРН 2016-2021 г. в Черноморски район на басейново управление при спазване на посочените в становището мерки и законови изисквания.

11. Със свое становище с изх. № 04-09-22/04.11.2021 г., получено в хода на консултациите по доклада за ЕО Министерство на здравеопазването (МЗ) приема принципно заключението на авторите на доклада относно очакваното цялостно положително въздействие на ИТСР на СЦР, поради произтичащите от осъществяването на стратегията комплексни и дългосрочни положителни резултати по отношение на развитието на региона, водещи до предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие, съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда и доклада за ЕО на ИТСР за развитие на СЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., като предлага условия, които да бъдат включени като задължителни в становището по екологична оценка.

12. С Решение П-4/2022 г. от 21.07.2022 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да издаде становище за съгласуване на Интегрирана териториална

стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. по Алтернатива 2.

и при следните мерки и условия:

1. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от прилагането на ИТСП на СЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

А. Мерки и условия за отразяване в окончателния вариант на ИТСП:

1. За осигуряване на високо качество на питейната вода чрез подобряване на инфраструктурата и разкриване/изграждане на нови водоизточници да се включи мярка за изграждане на нови водоизточници в Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура, „Мерки за опазване на околната среда“.

Б. При прилагането на ИТСП за развитие на СЦР регион за планиране от ниво 2 да се изпълняват следните мерки и условия:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ИТСП на СЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. При прилагането на ИТСП на СЦР 2021 – 2027 г. да се спазват съответните забрани и ограничения в поясите на санитарно-охранителни зони (СОЗ), регламентирани в Наредба № 3/16.10.2000 г. на МОСВ, МРРБ и МЗ, обн. ДВ. бр. 88/2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

3. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда, местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и да се съобразява с близостта на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти и водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с или без учредени със заповед СОЗ.

4. Всички проекти, свързани с подобряване качеството и безопасността на питейната вода в населените места от региона, да се съгласуват със съответната Регионална здравна инспекция (РЗИ). Процесите, свързани с изграждането на нови водоизточници да се изпълнят при спазване на здравните изисквания, вкл. и по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

5. При реализирането на проекти свързани с изпълнение на транспортна свързаност в близост до обекти и зони, подлежащи на усилен шумозащита да се извършат необходимите проучвания и обследвания и при необходимост още на най-ранен етап да се предвидят съответните шумозащитни и виброзащитни мерки.

6. При реализация на инвестиционни предложения и проекти, произтичащи от ИТСП да не се допуска надвишаване на нормативните изисквания за пределно допустими норми по отношение на качеството на околната среда и човешкото здраве, като се предвидят и съответни мерки за ограничаване на замърсяването на въздуха, наднормено шумово замърсяване и замърсяване с отпадъци.

7. При осъществяване на мерките от ИТСП на СЦР 2021 – 2027 г., свързани с транспорт и строителни работи предвидената извънпътна техника да отговаря на мерките, заложиени Директива 2004/26/ЕО от 21 април 2004 година относно мерките за намаляване на емисиите на замърсяващи газове и частици от двигатели с вътрешно горене, предназначени за извънпътни подвижни машини, а тежкотоварните транспортни средства

трябва да покриват изискванията на екологичните стандарти (EURO) за емисии в изгорелите газове от дизелови двигатели – Регламент (ЕО) № 595/2009 от 18 юни 2009 година за одобрението на типа на моторни превозни средства и двигатели по отношение на емисиите от тежки превозни средства.

8. Да се осигури ефективен контрол за прилагането на мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата съгласно чл. 70 от Наредба №1/2005 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии.

9. Работният режим на строителните и транспортни машини да не допуска работа на празен ход на двигателите.

10. Да не се допускат течове на горива и масла от строителната и транспортна техника, използвана за осъществяване на дейностите по прилагане на ИТСП на СЦР 2021 – 2027 г.

11. При прилагането на ИТСП на СЦР 2021 – 2027 г. и потенциалните интервенции, произтичащи от нея да се спазват стриктно приложимите разпоредби на Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към него и да бъдат съобразени с ПУРБ и ПУРН за съответните райони за басейново управление 2016-2021, както и с техните актуализации за периода 2022-2027 г.

12. В случай, че предвидените за изграждане съоръжения от развитието на регионалната инфраструктура, попадат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) или в защитени зони по чл. 119а от Закона за водите, следва да се има предвид обхвата на заливане при трите вероятностни сценария - веднъж на 1000, 100 и 20 години, съгласно картите на заплахата от наводнения и при необходимост да бъдат планирани допълнителни мерки за подобряване на защитата им и опазване на водите от замърсяване.

13. При планиране на инвестиции в областта на ВиК инфраструктурата приоритетно да се заложат подходящи мерки за зоните на водоснабдяване, където качеството на водата не отговаря на нормите (най-често по показател „нитрати“). Такива мерки могат да бъдат изграждане на нови водоизточници, довеждане на вода от други зони на водоснабдяване, където няма отклонения от нормите и др.

14. При изграждане на нови предприятия, индустриални зони и др. да се разгледат алтернативи за разполагането им извън защитени зони (Натура 2000 места), защитени територии (ЗТ по смисъла на ЗЗТ) и други чувствителни зони и да се избере най-щадящата алтернатива по местоположение с оглед предотвратяван / свеждане до минимум на потенциалните въздействия.

15. Периодът на строителните работи в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР при осъществяване на инвестиционни намерения, произтичащи от ИТСП да е извън чувствителните периоди на опазването в тях животински видове (гнездене, размножаване, хибернация).

16. При изпълнение на цели, мерки и дейности по ИТСП да не се допуска увреждане на културни ценности, като за целта се осъществяват следните дейности при необходимост:

16.1. Провеждане на теренни издирвания на археологически обекти (недеструктивен метод) в потенциалните площадки за изграждане на нови проекти / инвестиционни предложения.

16.2. При регистриране на археологически обекти, предприемане на съответните действия съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство (ЗКН).

16.3. При изграждане на нови обекти да се упражнява наблюдение от археолози по време на изкопните дейности, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

17. Планирането и изграждането на нови или изменения в съществуващи предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, както планирането на нови

строежи, включително изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането или нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия/съоръжения да се извършва:

17.1. При осигуряване на осигуряването на безопасни разстояния на предприятието и/или съоръжението до жилищни райони, обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдых и където е възможно, големи транспортни пътища.

17.2. Поддържане на безопасни разстояния на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал или други подходящи мерки до райони с особена природозащитна чувствителност или интерес и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятия, когато е целесъобразно, с цел тяхното опазване.

17.3. Предприемане на допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве, околната среда и имуществото, в случай на съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък и висок рисков потенциал.

18. Своевременна рехабилитация на елементи от пътната инфраструктура, увредени във връзка с реализацията на ИТСП на СЦР 2021 – 2027 г.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ИТСП на СЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

1. На всеки три години от прилагането на програмата възложителят да изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ИТСП на СЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСП на СЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да се извършват въз основа на индикаторите за оценка на изпълнението, насочени към наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда, предвидени в т.6 на проекта на стратегия и допълнителни мерки и индикатори, както следва:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
<i>Специфична цел 1.1 Провеждане на ефективна политика за привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството</i>		
1. Изграждане и развитие на елементи от предприемаческата екосистема	Изградени бизнес инкубатори, технологични паркове и други – брой	Бенефициенти, Общински администрации.
<i>Специфична цел 1.4 Укрепване на регионалната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на туризма и селското стопанство</i>		
2. Възстановяване, реставрация, консервация, въвеждане на съвременни форми на експониране на паметниците на културното наследство.	Възстановени, реставрирани, консервирани паметниците на културното наследство - бр.	НИНКН Регионален исторически музей

<i>Цел 2.2.3. Развитие на културата и спорта</i>		
3. Поддържане и обогатяване на културната инфраструктура.	Поддържана и обогатена културна инфраструктура – бр.	Регионален исторически музей Общински администрации
4. Поддържане на открити и закрити спортни площи, модернизирани, реконструкция и изграждане на нови бази за масов спорт.	Поддържани открити и закрити спортни площи - бр. Модернизирани и реконструирани бази за масов спорт - бр. Изграждане на бази за масов спорт – бр.	Бенефициенти Общински администрации
<i>Цел 3.1.1. Подобряване на транспортна инфраструктура.</i>		
5. Доизграждане на транспортни коридори и рехабилитация/ реконструкция на пътна мрежа с регионално и местно значение.	Изградена, модернизирана и доизградена транспортна инфраструктура –км и бр. Рехабилитирана/реконструирана пътна мрежа с регионално и местно значение - км	Бенефициенти Агенция Пътна инфраструктура ДП „НКЖИ“ Общински администрации
<i>Цел 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура</i>		
6. Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.	Въведени системи за разделно събиране- бр. Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци – бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци - бр	Бенефициенти РИОСВ Общински администрации
<i>Специфична цел 3.3 Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура</i>		
7. Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска среда“, „Води“, „Транспорт“, „Селско стопанство“, „Гори“ от Националната стратегия за адаптация и План за действие към нея*.	изпълнени мерки - брой	Бенефициенти Агенция „Пътна инфраструктура“ ДП „НКЖИ“ ВиК дружества Общински администрации
8. Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000“ от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им- хектари	Управляващите органи на Програмите, финансирани от Европейски фондове, съгласно планирания

		източник на финансиране в НРПД 2021-2027 г.
9. Изпълнение на дейности и мерки за опазване на защитените територии – Природни паркове, резервати, поддържан резерват, защитени местности и природни забележителности	Изготвяне на нови, илиактуализиране на плановете за управление – бр. Изграждане на туристическа инфраструктура – бр.	РИОСВ, ДПП, Общини
10. Поддържане и ремонт на съществуващите водоеми и изграждане на нови.	Поддръжка и ремонт на водоеми - бр. Изградени водоеми – бр.	Бенефициенти Общински администрации
11. Доизграждане и рехабилитация на водопроводни мрежи.	Доизградена водопроводна мрежа - км Рехабилитирана водопроводна мрежа - км	Бенефициенти ВиК дружества Общински администрации
12. Пречистване на водите, предназначени за питейно- битово водоснабдяване.	Изградени и рехабилитирани пречиствателни станции за питейно- битови води – бр.	Бенефициенти ВиК дружества/ Общински администрации
13. Реконструкция и модернизация на съществуващи и изграждане на нови канализационни системи, в т.ч. селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.	Реконструкция и модернизация на канализационна мрежа - км Изградени нови канализационни мрежи - км Реконструирани и модернизирани пречиствателни станции за отпадъчни води – бр. Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води – бр. Управление и стопанисване на изградените канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води от ВиК оператор - бр.	Бенефициенти ВиК дружества / Общински администрации ВиК оператор
<i>Специфична цел 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество,</i>		
14. Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство .	Възстановени и поддържани туристически обекти с историческо и културно значение - бр.	НИНКН Регионален исторически музей Областни (общински) отчети

*<https://www.moew.government.bg/bg/klimat/mejdunarodni-pregovori-i-adaptaciya/adaptaciya/>

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на програмата възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена стратегията.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ – Велико Търново, РИОСВ – Русе, Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“ контрола на поставените условия и мерки, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 29.04.2022г.

МИНИСТЪР:

БОРИСЛАВ САНДОВ

